

LAGRÅDET

Utdrag ur protokoll vid sammanträde 2022-01-28

Närvarande: F.d. justitieråden Severin Blomstrand och Annika Brickman samt justitierådet Leif Gäverth

Ökad insyn i ägandet av radio- och tv-företag och bättre villkor för kommersiell radio

Enligt en lagrådsremiss den 22 december 2021 har regeringen (Kulturdepartementet) beslutat inhämta Lagrådets yttrande över förslag till

1. lag om tillfälliga bestämmelser om förlängning av tillstånd att sända digital kommersiell radio,
2. lag om ändring i lagen (2002:562) om elektronisk handel och andra informationssamhällets tjänster,
3. lag om ändring i radio- och tv-lagen (2010:696).

Förslagen har inför Lagrådet föredragits av kanslirådet Linus Fredriksson.

Förslagen föranleder följande yttrande.

Förslaget till lag om ändring i radio- och tv-lagen

2 kap. 1 §

I paragrafen finns bestämmelser som innebär att uppräknade leverantörer av medietjänster ska se till att den som tar emot en medietjänst har tillgång till viss information om leverantören.

I andra stycket 1 och 2 föreskrivs att vissa preciserade uppgifter om leverantören ska lämnas. Därefter finns i tredje punkten en allmänt hållen föreskrift. I likhet med i den befintliga lydelsen anges att en leverantör ska tillhandahålla "uppgifter om leverantören, däribland e-postadress och webbplats". De valda exemplen ger vid handen att det något vidlyftiga "uppgifter om leverantören" avser kontaktuppgifter. Lagrådet förordar att uttrycket preciseras.

I andra stycket 5 införs nu en bestämmelse som utökar skyldigheten till att omfatta information om vem som äger leverantören, leverantörens ägarstruktur och, i förekommande fall, ägarens organisationsnummer.

Syftet med förslaget är enligt remissen att en användare av en tjänst ska få möjlighet att värdera innehållet och trovärdigheten i tjänsten. I förlängningen kan användarens kunskap om vem som är leverantörens ägare innebära att förutsättningarna för yttrandefriheten och den fria åsiktsbildningen stärks eftersom användaren ges förutsättningar att bilda sig en uppfattning om innehållet utifrån dess avsändare. Det framhålls att medlemsstaterna enligt det reviderade AV-direktivet får föreskriva att leverantörer av audiovisuella medietjänster ska tillhandahålla information om ägarstruktur, inbegripet leverantörens verkliga ägare.

Som också anförs i remissen kan ägandet av en leverantör se ut på olika sätt och innehålla flera olika led och nivåer. Ägaren kan exempelvis vara ett bolag, en stiftelse eller en förening. Ägaren kan också vara fristående eller ingå i en grupp där en eller flera organisationsformer förekommer. Med hänsyn till detta ifrågasätter Lagrådet att det alltid är tillräckligt att leverantörens ägare och ägarstruktur anges för att användaren ska kunna värdera innehållet och trovärdigheten i tjänsten. Dessa uppgifter kan många gånger antas vara otillräckliga för att det ska vara möjligt att utreda vem som har det avgörande inflytandet hos en leverantör. Vidare är att märka att det föreslagna kravet på information om ägande, när det gäller tv-sändningar och beställ-tv, gäller enbart för leverantörer som är etablerade i Sverige (1 kap. 3 §).

Till detta kommer att bestämmelsen föreslås vara helt osanktionerad. Regleringen blir därmed tandlös och Lagrådet ifrågasätter att förslaget är utformat så att lagen kan antas tillgodose det syfte som har angetts.

Lagrådet avstyrker förslaget i dess nuvarande utformning.

16 kap. 4 §

I 4 § anges inledningsvis att Konsumentverket *utövar tillsyn* över att bestämmelsen om information i 2 kap. 1 § första stycket och andra stycket 1–4 följs. Därefter anges att Konsumentverket har *tillsynsansvar* när det gäller vissa andra bestämmelser.

Enligt Lagrådets mening kan det förhållandet att man beskriver Konsumentverkets roll med uttrycken "utövar tillsyn" och "har tillsynsansvar" föranleda osäkerhet hos läsaren om de skilda uttryckssätten innebär någon skillnad i sak. Av vad som framkommit under föredragningen är någon skillnad i sak inte avsedd. Lagrådet

förordar att man använder sig av samma uttryck i hela paragrafen, förslagsvis uttryckt så att Konsumentverket utövar tillsyn.

Övriga lagförslag

Lagrådet lämnar förslagen utan erinran.